

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ ГУМАНІТАРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Пункт 1.

Принцип людської направленості державної діяльності. Відповідно з ним, людина визначається найвищою суспільною цінністю. Саме права і свободи звичайної людини, громадянина України та рівень їх реалізації визначають основний зміст: спрямованість нашої держави. Цим самим має втілюватись в життя постулат: "Держава для людини, а не людина для держави".

Пункт 2.

Принцип відповідальності держави за свою діяльність перед людиною. Цим продовженням і поглибленням попереднього положення і має підтвердити серйозність проголошеного курсу на побудову у нас правової держави та громадянського суспільства.

Пункт 3.

Принцип верховенства права: У відповідності з ним всі положення правових норм повинні неухильно втілюватись у життя. При цьому невиконання правових принципів не може бути виправдана будь-якими міркуваннями щодо їх доцільності чи своєчасності.

Пункт 4.

Принцип законності . У відповідності з ним Конституція України має вищу юридичну силу, пряму дію і застосовується на всій території країни. Закони та інші нормативно-правові акти мають відповідати конституційним приписам. В протилежному разі прийняті акти визнаються недійсними й не підлягають виконанню.

Пункт 5.

Принцип народовладдя. У даному випадку це означає, що основні засади державної гуманітарної політики визначає народ, оскільки саме він є джерелом влади, як безпосередньо, наприклад, через референдум, так і при допомозі своїх представників, яких він обирає до органів державної влади чи місцевого самоврядування.

Пункт 6.

Принцип розподілу влад. Прерогативи визначення загальних засад державної гуманітарної політики та законодавчого закріплення її належить Верховній Раді, втілення в життя – закріплено за виконавчою владою, а судова влада має сприяти усуненню виявлених порушень та відступів від проголошеного законом.

Пункт 7.

Принцип децентралізації. Відповідальність за здійснення гуманітарної політики в Україні несуть не тільки органи загально державної влади і їх представництва на місцях, а й органи місцевого самоврядування.

Пункт 8.

Принцип справедливості. Має особливу значимість. Він в найбільшій мірі виражає загально соціальну сутність гуманітарної політики, бажання шукати компроміси між соціальними суб'єктами, між особою і суспільством та між окремими особами. Справедливість вимагає відповідності між діями та їх соціальними наслідками. Відсутність в суспільстві відчуття справедливості у більшості населення негативно впливає на всі сторони та сфери соціального буття, не сприяє розвитку країни, підриває її внутрішню єдність і може призвести в перспективі, в разі її не усунення, до соціальних конфліктів та загальнодержавних і глобально суспільних катаклізмів.

Пункт 9.

Принцип рівності та рівноправності. У відповідності з ним всі люди є рівними перед законом і перед державою. А тому при здійсненні державної гуманітарної політики неприпустима будь-яка дискримінація, привілеї чи обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками. Цей принцип фактично означає рівність стартових правових можливостей людини, які

кожний буде використовувати відповідно до своїх особистих здібностей та можливостей. Одночасно це не тільки не відкидає, а, навпаки, передбачає допомогу з боку соціальної держави тим її громадянам, які за загальними стандартами такої допомоги потребують.

Пункт 10.

Принцип соціальної справедливості. Мається на увазі орієнтованість державної гуманітарної політики на практичне втілення в реальність прав людини і громадянина на існування доступних та ефективних систем освіти, охорони здоров'я, культури.

Пункт 11.

Принцип багатоманітності. У відповідності з ним гуманітарна політика в Україні має будуватись на конституційній забороні державного визнання будь-якої ідеології обов'язкової для всіх. Кожна особа чи об'єднання громадян добровільно й свідомо можуть обирати і дотримуватись тих ідеологічних настанов, які вони вважають переконливими для себе. З цією ж метою забороняється і цензура. Однак, не допускається поширення ідеологій, що проповідують війни, фашизм та все те, що суперечить загальноновизнаним нормам загальнолюдської моралі та права.

Пункт 12.

Принцип відділення держави та церкви. Він є продовженням попереднього принципу багатоманітності. Оскільки державної ідеології бути у відповідність з Конституцією не може, а релігія є одним з проявів різних конфесій, влада має чітко розмежувати сфери діяльності різних релігійних конфесій та громад від, власне, держави та всіх її органів та інституцій. Особливо важливим це є в галузі освіти.

Пункт 13.

Принцип захисту гідності людини. Діяльність органів державної влади має бути направлена на захист гідності людини, оскільки це є захистом самої демократії та ідеї правової держави.

Пункт 14.

Принцип не відчужуваності та непорушності прав і свобод людини. У здійсненні державної гуманітарної політики цей принцип має мати абсолютне значення, а будь-які відступи від цього сама держава і суспільство повинні сприймати цілком негативно. Гуманітарна політика має забезпечувати ефективну діяльність всіх можливих з точки зору моралі й закону засобів для гарантування цих прав. Держава повинна забезпечувати існування для цього достатньої матеріальної бази, зокрема економічної.

Пункт 15.

Принцип національного суверенітету. Основи державної гуманітарної політики визначається в повній мірі власними органами влади Української держави і поширюються на всю територію країни. При її визначенні наша держава є незалежною від інших держав і міжнародних організацій. Отже, цей принцип створює для України реальні можливості діяти виключно у відповідності з інтересами свого народу, самостійно вирішувати свої проблеми.

Пункт 16.

Принцип екологічності. Завдання державної гуманітарної політики є, в тому числі, і забезпечення екологічної безпеки на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи, збереження генофонду Українського народу.

Пункт 17.

Принцип підтримки української нації. Втілюючи це положення в життя держава має сприяти консолідації та розвитку української нації, її історичної свідомості, традицій, культури, дбати про задоволення національних потреб українців, які проживають за межами нашої країни. Особливе значення даний принцип має враховуючи складну, а часто трагічну багатовікову історію нашого народу в умовах бездержавного існування та тривалих спроб сусідніх імперій знищити чи асимілювати українців.

Пункт 18.

Принцип підтримки національних спільнот, що проживають в Україні. Гуманітарна політика має будуватись на засадах сприяння розвитку етнічної, культурної, мовної та релігійної самобутності всіх корінних народів і національних меншин України.

Пункт 19.

Принцип захисту та сприяння українській мові. Державна гуманітарна політика має базуватись на беззаперечному визнанні державною мовою української, і забезпечувати її всебічний розвиток та функціонування в усіх сферах суспільного життя на всій території України. При цьому, як демократична держава Україна гарантує і вільний розвиток, використання та захист мов національних меншин України.

Пункт 20.

Принцип врахування регіональних особливостей. При здійсненні гуманітарної політики владні структури мають враховувати регіональні особливості та багатоманітність України, не допускаючи при її здійсненні бездумної уніфікації та знеособлення областей України. Адже, саме в багатоманітності традицій, звичаїв, культур українських регіонів і є основне багатство Батьківщини.